

har staaet til de øvrige Iffe-Embedsmænd. I den grundlovgivende Forsamling 1814 var der omtrent ligemange af begge. I 1824 var der 33 Embedsmænd af 74 Storthingsmedlemmer og i 1854 55 Embedsmænd af 107 Storthingsmænd. Man vil heraf see, at man i Norge vedbliver at have Tillid til Embedsstanden; og naar vi læse fremmede Skribenter, da vidne disse om, hvorledes den selvstændige norske Embedsstand i Almindelighed nyder Anerkendelse og Agtelse. Pastor Schurmann, Ordfører for den Minoritet i den grundlovgivende Forsamling, som vilde, at man i denne Sag skulde holde sig til Sverrigs og Norges Exempel og til den Erfaring, som man der havde samlet, udtalte sig — om det maa være mig tilladt at oplæse hans Vitringer; det skal være det sidste Citat — saaledes: „Man vil ikke kunne betvivle, at Embedsmænd i en saa precair Stilling og under saadanne Forhold efterhaanden ville blive ufølsomme og servile. En saadan Tænkesmaade pleier i Verden at følge med en reiløs Stilling, og dermed vil Folket i Sandhed kun lidet være tjent. En demoraliseret Embedsstand er vissefelig ikke til Landets Vaade; men endnu mindre vil Folket være tjent med, at Embedsstanden kommer til at danne som en Kaste, som en affluttet Heelhed ligeoverfor Folket og affondret fra Folket.“ Vi kunne heller ikke sige, at disse Røster lod forgyves, skjøndt § 22 blev antaget; thi den grundlovgivende Forsamling har den store Fortjeneste, at den har fredet om Embedsstanden; thi Grundloven freder om Embedsmænd, naar han træder ind i Forsamlingen, værner om ham, naar han stemmer og taler i Forsamlingen, og freder ogsaa om hans Udgang af Forsamlingen. Det hedder nemlig i § 60, at Embedsmænd ikke behøve Regjeringens Tilladelse for at modtage Valg. Herved var altsaa Veien banet; Vømmen var borttagen, og Embedsmændene kunde træde ind i Landets lovgivende Forsamling; men ligesom man havde værnet om, at han maatte træde ind med Fred, saaledes er der ogsaa værnet om, at han maatte tale og stemme med Fred. Den samme Paragraph — og det er vist ikke ved en Hændelse, at det staaer i den samme Paragraph —

figer, at enhver Rigsdagsmand ene er bunden ved sin Overbeviisning, og at han ikke maa modtage nogen Forskrift, selv ikke af Valgerne; men maa selv ikke engang Valgerne, som sende deres Udkaarne, deres Befuldmægtigede, give dem nogen Forskrift, saa maa saameget mindre nogen Anden vove at give nogen Rigsdagsmand nogen Forskrift. Hvad enten han er Embedsmænd eller ikke, saa er han, naar han sidder her i den lovgivende Forsamling, kun Rigsdagsmand ligesom ethvert af de andre Medlemmer, og ingenlunde derved privilegieren for nogen Vilkaarlighed. Ligesaa lidt som Ministeriet turde anvende nogen Indflydelse paa andre Medlemmer, ligesaa lidt turde det betragte de herværende Embedsmænd som dets underdanige Tjenere. Altsaa, Grundloven har lyst Fred over dem, medens de tale og stemme her i den lovgivende Forsamling; og Grundloven har ogsaa lyst Fred over dem, naar de træde ud af Forsamlingen; thi derfor er det bestemt i § 61, at Ingen maa drages til Ansvar uden Thingets Samtykke for sine Vitringer paa Rigsdagen.“ Det maatte altsaa ikke sidenestefter bebreides nogen Rigsdagsmand, selv ikke om han var Embedsmænd, at han her havde talt imod Regjeringen. I de 3 første Aar fandt vi heller ikke her noget Exempel paa, at Ministeriet søgte at indvirke paa Valgene, heller ikke at det søgte at give de herværende, ikke saa Embedsmænd nogen Forskrift, heller ikke at det udstedte nogen Trudsels imod dem, hvis de ikke gik den Vej, som Ministeriet fordrede. Det var Aaret 1852, der i den første Maaned bragte os en Kundgørelse, som valte Sorg i Danmarks Bryst, og som vi kun efterhaanden nødtvungent lærte at bøde os under; men dette Aar skulde bringe os endnu flere bittere Erfaringer. I den sidste Maaned, da vi her vare forsamlede, bleve to af denne Forsamlings militære Medlemmer opkaldte af den vedkommende Minister, og det blev dem betydet, at, dersom de ikke vilde rette sig efter hans Forskrifter, dersom de ikke vilde gaae den Vej, som han vilde have, de skulde gaae, saa kunde de vente at faae deres Afsked. Disse brave Mænd tilbagemviste disse Forskrifter med fortjent Foragt. Den En af dem forlod kort efter denne Forsamling og en Embedsstilling, der nu maatte være ham trykkende;